

Mensenhandel en -smokkel

- 174 verdachten van mensenhandel en 173 van mensensmokkel gedagvaard.
- Actievere opsporing en vervolging van klanten die voor geld seks met een minderjarige hebben.
- Extra inzet aanpak mensensmokkel.

Foto: Loes van der Meer

Mensenhandel en mensensmokkel zijn ernstige vormen van criminaliteit waarachter vaak nationaal en internationaal opererende criminele netwerken schuilgaan. Maar het kan ook om lokale vormen gaan, zoals in de Valkenburgse zedenzaak. Met mensenhandel en mensensmokkel zijn grote bedragen gemoeid. De impact op slachtoffers is groot. Voorbeelden van mensenhandel zijn gedwongen prostitutie, gedwongen bedelarij, het onder dwang laten plegen van criminele activiteiten of arbeidsuitbuiting. Slachtoffers daarvan zijn vaak voor jaren getraumatiseerd.

De migratiestromen vanuit het Midden-Oosten en Afrika hebben mensensmokkel tot een lucratieve vorm van criminaliteit gemaakt met vele kwetsbare slachtoffers. Zij lopen het risico te worden uitgebuit, afgeperst, mishandeld en verkracht.

Het OM komt op voor deze slachtoffers en wil de daders aanpakken. Dat vraagt een internationale aanpak, omdat de bij mensenhandel en mensensmokkel betrokken criminelen zich niet door nationale grenzen laten tegenhouden. Daarom werkt het OM met verschillende landen samen.

Aanpak en rol van het OM

Mensenhandel

De problematiek van mensenhandel en uitbuiting is onverminderd groot en verdient continu aandacht. In 2016 is de aanpak van mensenhandel intensief geweest en ook verbreed. Toch stonden de resultaten in 2016 onder druk. Inzet op de problematiek van de vluchtelingenstroom en terroristische dreiging is bij de betrokken partners deels ten koste gegaan van de beschikbare capaciteit voor de aanpak van mensenhandel.

In de aanpak van mensenhandel heeft de zorg voor slachtoffers een centrale plaats. Een goede behandeling van slachtoffers helpt voorkomen dat zij als het ware voor een tweede maal slachtoffer worden van hetzelfde delict, doordat ze zich geconfronteerd zien met negatieve sociale reacties, functionarissen en instanties die hen niet willen of kunnen helpen, en slopende langdurige, bureaucratische en kostbare procedures.

Informatie uit het financiële onderzoek kan worden gebruikt om de vordering tot schadevergoeding van het slachtoffer te onderbouwen. Het OM ondersteunt slachtoffers hierin.

Het OM werkt, onder andere binnen de Taskforce Aanpak Mensenhandel, samen met de opsporingsdiensten en andere relevante publieke en private partijen. Denk aan de Nationaal Rapporteur Mensenhandel, grote gemeenten, Jeugdzorg Nederland en Comensha (Coördinatiecentrum Mensenhandel), het landelijk meldpunt voor de centrale aanmelding, plaatsing en registratie van slachtoffers van mensenhandel. Het doel is de integrale aanpak van alle vormen van uitbuiting te bevorderen.

Een onderdeel van de aanpak is om partijen te betrekken die een rol kunnen spelen in het voorkomen en signaleren van mensenhandel, zoals hoteluitbaters of ambtenaren van de burgerlijke stand die nieuwe ingezetenen inschrijven.

Het OM blijft in de opsporing en vervolging inzetten op de aanpak van uitbuiters en klanten van minderjarige slachtoffers van mensenhandel. Klanten die tegen betaling seks hebben met een minderjarige maken een ernstige inbreuk op hun seksuele en lichamelijke integriteit. Voor de slachtoffers kan dit ernstige lichamelijke en psychische gevolgen hebben.

Mensensmokkel

Met de grote migratiebewegingen die de afgelopen periode op gang zijn gekomen, heeft de aanpak van mensensmokkel meer prioriteit gekregen en ook van het OM extra aandacht gevraagd. Georganiseerde bendes profiteren van de kwetsbare positie van de vluchtelingen of buiten deze uit door hen onder erbarmelijke toestanden te vervoeren.

Onder andere door intensivering en coördinatie van de nationale en internationale aanpak, heeft het OM samen met politie en de Koninklijke Marechaussee de aanpak van mensensmokkel versterkt. Vanaf de tweede helft van 2016 heeft het OM een flexibele liaisonofficier ingezet om vanuit Nederland de justitiële samenwerking met andere Europese landen te bevorderen.

Doelstelling en resultaten

Mensenhandel

In 2016 zijn 220 verdachten van mensenhandel bij het OM ingeschreven. Het OM heeft in dat jaar 174 verdachten van mensenhandel gedagvaard. De rechter heeft in 103 zaken een veroordeling uitgesproken. Een deel van de zaken die in 2016 zijn ingestroomd of gedagvaard, zullen OM en rechter in 2017 verder behandelen.

Mensensmokkel

Mensensmokkel is vaak moeilijk bewijsbaar. Zaken waarin wel tot vervolging kon worden overgegaan, hebben geleid tot een behoorlijk aantal veroordelingen. In 2016 zijn 251 verdachten van mensensmokkel bij het OM ingeschreven. Het OM heeft in dat jaar 173 verdachten van mensensmokkel gedagvaard. De rechter heeft in 2016 in 76 mensensmokkelzaken een veroordeling uitgesproken. Ook bij mensensmokkel geldt dat een deel van de zaken die in 2016 zijn ingestroomd of gedagvaard, in 2017 nog verder worden behandeld. ●

Smokkel van Syrische asielzoekers

De rechtbank Zwolle veroordeelt op dinsdag 26 januari 2016 twee mannen wegens mensensmokkel tot gevangenisstraffen van 18 en 30 maanden, waarvan 6 maanden voorwaardelijk. Voor beiden geldt een proeftijd van 3 jaar.

De mannen uit Zaandam en Leeuwarden stonden twee weken eerder terecht voor het smokkelen van Syrische asielzoekers naar Nederland. De rechtbank is ervan overtuigd dat de verdachten in een korte periode in 2014 een groot aantal personen hebben gesmokkeld. Tijdens een transport met twee busjes vanuit Milaan via Frankrijk naar het AZC in Ter Apel worden zeven volwassenen en acht kinderen gesmokkeld.

De verdachten waren de asielzoekers uit winstbejag behulpzaam, aldus de rechtbank. Uit het vonnis: "Bij mensensmokkel worden mensen die, om wat voor reden dan ook, hun land willen verlaten op illegale wijze naar een ander, vaak Westers, land gebracht. Door aldus te handelen, hebben de verdachten bijgedragen aan het in stand houden van een illegaal circuit en daarmee het beleid van de betrokken overheden om een gereguleerd immigratiebeleid te voeren, doorkruist."

Foto: Tineke Dijkstra

Groot internationaal onderzoek kinderuitbuiting

Stelende kinderen bij onder meer het Centraal Station in Amsterdam en in de trein bij Eindhoven zijn twee jaar geleden de aanleiding voor een groot internationaal onderzoek naar kinderuitbuiting. Tijdens observaties duiken keer op keer volwassenen op die de kinderen dwingen om strafbare feiten te plegen zoals winkeldiefstal en zakkenrollerij.

In de vroege ochtend van woensdag 15 juni 2016 houdt het onderzoeksteam van de politie Amsterdam en het Landelijk Parket in goede samenwerking met de Mossos d'Esquadra – de politie in Barcelona – de eerste twee verdachten in dit onderzoek aan. Een 46-jarige vrouw en 49-jarige man uit Oost-Europa. Na een kort verblijf in een Spaanse gevangenis worden de man en de vrouw overgebracht naar Nederland waar hun rechtszaak dient.

Tijdens de aanhoudingen treft de politie ook zes minderjarigen aan. De twee jongens en vier meisjes zijn tussen de 0 en 15 jaar oud en leven onder erbarmelijke omstandigheden in een zwaar vervuilde woning. De jeugdbeschermingsinstelling Stichting NIDOS neemt ze mee naar Nederland en brengt ze onder bij pleeggezinnen. Naar omstandigheden maken ze het goed.

De man en de vrouw zijn waarschijnlijk onderdeel van een groter internationaal netwerk van criminelen dat zich bezighoudt met kinderuitbuiting. In het internationale onderzoek is naar voren gekomen dat minimaal driehonderd kinderen door mensenhandelaars worden gedwongen om strafbare feiten te plegen. Vermoed wordt dat de meisjes regelmatig misbruikt worden en vastgesteld is dat velen van hen op jonge leeftijd zwanger raken. De kinderen gaan vaak niet naar school en hen wordt het recht op een normale toekomst ontnomen.